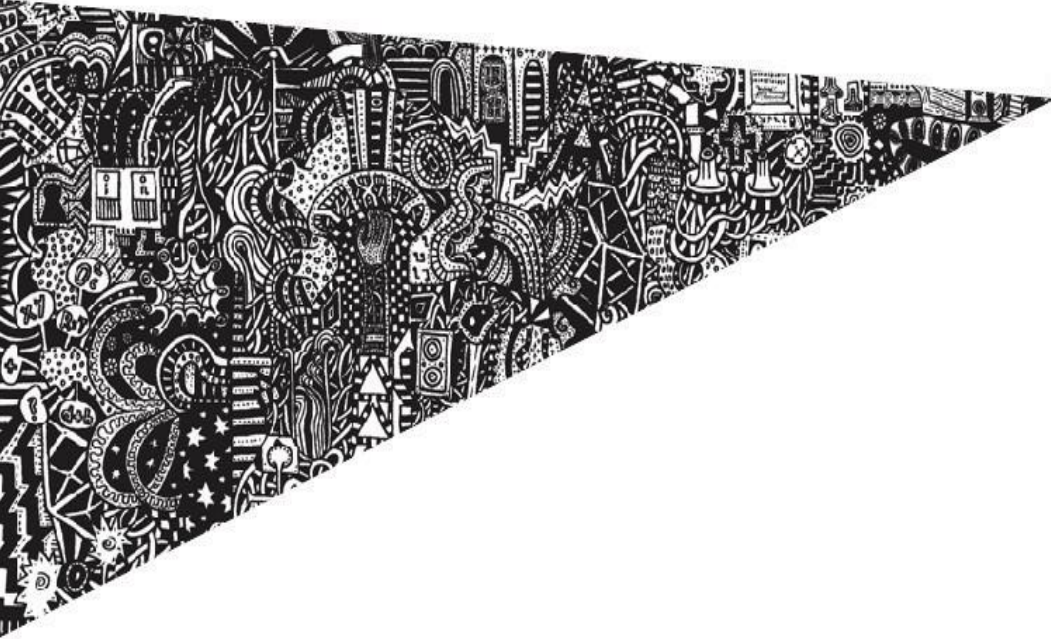

Stenungsunds kommun, kommunrevisionen

Granskning av bokslut 2021-12-31

Innehåll

1. Inledning	2
2. Måluppfyllelse.....	3
3. Kommentarer till resultaträkningen	6
4. Kommentarer till balansräkningen	6
4.1. Kundfordringar	6
4.2. Övriga fordringar	6
4.3. Exploateringsområden	7
4.4. Avsättning för pensioner.....	7
4.5. Avsättning för täckande av deponi.....	7
4.6. Klassificering av leasingkontrakt.....	8

1. Inledning

Vi har granskat kommunens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts med utgångspunkt i god revisionsned i kommunal verksamhet.

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning kap 6 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 432,9 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 6,1 mnkr högre redovisat än om lagen följts. Eftersom felet är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild.

Vår bedömning är att granskat material i övrigt överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningsned och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2021 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2022 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra mest väsentliga iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens interna kontroll. Observera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomiavdelningen.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhöles den 21 februari 2022. I årsredovisningen redovisas ett resultat om 85,6 mnkr och ett eget kapital om 559,6 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för kommunkoncernen är 119,3 mnkr och 1 114,7 mnkr.

2. Måluppfyllelse

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner:

- att kommunfullmäktige ska fastställa mål för "god ekonomisk hushållning"
- att uppföljning av dessa mål ska göras i delårsrapport och årsredovisning
- att kommunens revisorer ska granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Från och med 2019 ska mål utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Kommunfullmäktige i Stenungsunds kommun har i budget 2021 och strategisk plan 2021–2023 fastställt fyra finansiella mål och fyra verksamhetsmål (så kallade inriktningsmål). Kommunfullmäktige har i budget 2021 även antagit tre separata mål för god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen, dessa mål avser även de kommunala bolagen. I budgeten anges att god ekonomisk hushållning uppnås genom att 70 procent av de finansiella målen samt inriktningsmålen är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Denna definition omfattar dock inte målen för de kommunala bolagen. Måluppfyllelsen bedöms utifrån ett antal indikatorer per mål. Ett mål bedöms som uppfyllt när alla, eller flertalet av indikatorerna, når målsättningen. Motsvarande bedöms ett mål som delvis uppfyllt om ett antal indikatorer har nått målet, alternativt att flera indikatorer ligger nära målsättningen. Ett mål som bedöms ej uppfyllt har en eller flera indikatorer som har haft en negativ utveckling och som heller inte bedöms ligga nära målsättningen. Med hänvisning till att samtliga finansiella mål har uppfyllts samt att 50 procent av inriktningsmålen uppfyllts och resterande 50 procent delvis uppfyllts konstaterar kommunstyrelsen i årsredovisningen att Stenungsunds kommun bedriver en verksamhet med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen gör även bedömningen att kommunkoncernen bedriver en verksamhet med god ekonomisk hushållning trots att ett av målen inte uppnås för 2021.

2.1.1. Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas. Avstämning mot balanskravet:

Mkr	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	85,6
Pensionsförpliktelser före 1998	-6,1
Positivt balansresultat	79,5

Kommunen uppfyller därmed balanskravet.

2.1.2. Finansiella mål

I budget 2021 har kommunfullmäktige antagit fyra finansiella mål. De redovisas nedan tillsammans med måluppfyllelsen enligt årsredovisning 2021.

- *Nettokostnadsandelen, inklusive finansnetto och hela pensionsskuldens förändring, ska inte överstiga 98 procent i genomsnitt över rullande femårsperioder.*

Nettokostnadsandelen för 2021 uppgår till 95,1 procent Sett över den senaste femårsperioden så uppgår nettokostnadsandelen till 94,6 procent. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Självfinansieringsgraden av investeringarna, i skattefinansierad verksamhet, ska uppgå till minst 70 procent sett över rullande femårsperioder.*

Självfinansieringsgraden för 2021 uppgår till 95,3 procent Sett över den senaste femårsperioden så uppgår självfinansieringsgraden till 104,2 procent. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Soliditeten ska uppgå till minst 16,5 procent.*

Soliditeten uppgår till 25,8 procent vid årets slut. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Kommunens skattesats ska vara oförändrad under mandatperioden.*

Kommunens skattesats har inte förändrats. Målet bedöms därmed uppfyllt

Sammanlagt gör kommunstyrelsen i årsredovisningen bedömningen att samtliga fyra finansiella mål har uppfyllts.

2.1.3. Verksamhetsmässiga mål

I årsredovisningen 2021 redovisas en sammanställning av måluppfyllelsen för samtliga inriktningsmål. Kommunfullmäktige antog fyra inriktningsmål i budget 2021. Kommunstyrelsen bedömer att två mål uppfyllts och två mål delvis uppfyllts.

I årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för samtliga inriktningsmål. Dessa beskrivs nedan.

- *Fler ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning.*

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogrammen i hemkommunen har ökat med en procentenhet jämfört med föregående år till 89,5 procent. Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år har ökat, både för samtliga elever folkbokförda i kommunen och för elever i den kommunala gymnasieskolan. Målet bedöms som uppfyllt.

- *Stenungsunds kommun ska vara en attraktiv och hälsosam arbetsplats/arbetsgivare.*

För 2021 var sjukfrånvaron 7,6 procent vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2020. Andelen heltidsanställda har ökat med 0,8 procentenheter jämfört med 2020. Andelen anställda med sysselsättningsgrader under 70 procent minskar med 0,2 procentenheter jämfört med 2020. Målet bedöms som uppfyllt.

- *Stenungsunds kommun ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet.*

Den totala energianvändningen i kommunens fastigheter har ökat jämfört med föregående år. Både användningen av fossila bränslen och förnybart har ökat. Utläckage av producerat dricksvatten och inläckaget i spillvattenätet har minskat jämfört med föregående år. Under 2021 har det totala matsvinnet på kommunens förskolor, skolor och äldreboenden ökat. Målet bedöms som delvis uppfyllt.

- *Stenungsund ska verka för att fler upplever ett tryggt åldrande.*

Personalkontinuiteten inom hemtjänsten har ökat under 2021. Under året har väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende ökat något i jämförelse med föregående år. Av årsredovisning framgår inte huruvida indikatorn avseende antalet personer över 80 som vårdats på sjukhus till följd av fallskador följts upp.¹ Målet bedöms som delvis uppfyllt.

2.1.4. Mål för god ekonomisk hushållning för koncernen

I budget 2021 har fullmäktige antagit tre mål för kommunkoncernen. I årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för samtliga tre mål. Dessa beskrivs nedan.

- *Soliditeten ska förbättras eller hållas oförändrad.*

Koncernens soliditet har ökat från 31,4 procent till 34,6 procent. Målet är bedöms som uppfyllt.

- *Koncernen ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet.*

Indikatorn är att användning av fossila bränslen ska minska. Kommunen har minskat sin energiförbrukning i stort dock inte avseende de fossila bränslena. Målet bedöms som ej uppfyllt.

- *Koncernen ska vara en attraktiv och hälsosam arbetsgivare.*

Indikatorn är att sjukfrånvaron ska minska från föregående år. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med föregående år. Målet bedöms som uppfyllt.

2.1.5. Bedömning av måluppfyllelse

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap. 2 §, granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vi kan konstatera att

¹ Målet har inte följts upp då statistik rapporteras först vecka 39 2022.

det finns en uppföljning av fullmäktiges fyra inriktningsmål och fyra finansiella mål i årsredovisningen. Kommunen gör i årsredovisningen en analys av dessa mål och gör bedömningen att samtliga finansiella mål har uppfyllts samt att samtliga inriktningsmål helt eller delvis uppfyllts. Kommunens bedömning är därmed att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Vi kan konstatera att kommunen uppfyller balanskravet. Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnåtts. Vi konstaterar att kommunens definition av god ekonomisk hushållning ej omfattar de mål som angivits för kommunkoncernen vilket vi ser som ett fortsatt utvecklingsområde.

3. Kommentarer till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för år 2021 om 85,6 mnkr, vilket är 66,4 mnkr högre än budget. Avvikelsen mot budget förklaras till väsentlig del av högre intäkter för skatter och bidrag (66,8 mnkr). Bland andra positiva budgetavvikelser märks intäkter för sjuklönekostnader (8,1 mnkr) och lägre finansnetto (8,5 mnkr) än beräknat. Bland negativa avvikelser syns framförallt de jämförelsestörande posterna, där en omräkning av pensionsskulden med nytt livslängsantagande (19,3 mnkr) och en ökad avsättning till deponi (14,8 mnkr).

4. Kommentarer till balansräkningen

4.1. Kundfordringar

Kommunens hantering av osäkra kundfordringar sker genom samverkansbolaget SOLTAK. Kundfordringar äldre än tre månader redovisas som osäker fordran. Per bokslut uppgår kommunens totala reservering till 7,7 mnkr, där den största enskilda delen är hänförlig till osäkra fordringar avseende gatukostnadsersättningar Stora Höga (se nedan). Som framgår nedan har kommunen dock gjort bedömningen att dessa fordringar inte är att betrakta som osäkra, och i redovisningen bokat samma fordringar som övriga fordringar istället.

Kundfordringar uppgår i kommunen per balansdagen till 33,1 mnkr, vilket är 2 mnkr högre än årsbokslutet 2020. Avvikelsen bedöms vara inom normal variation på posten och enligt förväntan.

4.2. Övriga fordringar

Kommunen har en fordran avseende gatukostnadsersättningar om 4,0 mnkr avseende förbättring av gator i Stora Höga södra industriområde. Fakturering har skett till berörda fastighetsägare i enlighet med en särskild gatukostnadsutredning i början av 2017. Ungefär hälften av fastighetsägarna har betalat medan övriga fastighetsägare har bestridit fakturorna. Kommunens bedömning är att de har rätt att ta ut gatukostnadsersättning för de åtgärder som

vidtagits och har för avsikt att driva in de kvarstående fordringarna. Kommunen har delgett fastighetsägarna med en stämningensansökan vilken har bemöts med ett gemensamt ställningstagande av de svarande. Av korrespondensen framgår att bägge parterna vidhåller sina ståndpunkter. Under 2021 har ett fåtal mindre inbetalningar skett, samtidigt som kommunen har justerat sin fordran med ett mindre belopp till följd av en felberäkning i gatukostnadsersättningen. Preliminär tidpunkt för huvudförhandling är maj 2022. Kommunen betraktar ej fordringarna som osäkra per bokslut. Vi har ej något skäl att göra en annan bedömning.

4.3. Exploateringsområden

Exploateringsområden uppgår till ca 63,3 (64) mnkr i årsbokslutet. Kommunens bedömning är att inget nedskrivningsbehov föreligger för dessa områden. Kommunen följer RKR 18 i allt väsentligt vid redovisning av exploatering.

I förra årets bokslut redovisade kommunen för första gången gatukostnadsersättningar i enlighet med RKR R2, vilket innebar en ändring i redovisningsprincip mot föregående år. Även avseende detaljplaner och förstudier bytte kommunen redovisningsprincip föregående år. Årets hantering är densamma som föregående år, det vill säga i enlighet med RKR R2.

I föregående års granskning noterades även exploateringsintäkter om 1,4 mnkr avseende försäljningar hänförliga till tidigare räkenskapsår. Intäkterna avsåg handpenningar som skuldförts i samband med inbetalningstillfället, men där det senare har missats att resultatföra intäkten i samband med slutlikviden. Vi har inte gjort några liknande noteringar i år.

4.4. Avsättning för pensioner

Pensionsskulden ska enligt den kommunala redovisningslagen redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att endast pensioner intjänade från 1998 ska skuldföras. Tidigare intjänade pensioner ska tas upp som ansvarsförbindelse och inte skuldredovisas i balansräkningen. Från och med 2011 redovisar kommunen hela pensionsförpliktelsen i balansräkningen. Denna hantering är därmed inte i linje med den kommunala redovisningslagen. Eftersom felet är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild. Kommunen har i årsredovisningen upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning, och har även redogjort för avstegets effekt på kommunens balans- & resultaträkning.

Under året har livslängsantagandet i RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld) förändrats, vilket inneburit ökade avsättningar och därmed kostnader för kommunen. Totalt sett har förändringen inneburit ökade pensionskostnader om 19,3 mnkr under 2021. Av dessa är 13,6 mnkr hänförliga till ansvarsförbindelsen, och hade alltså inte påverkat resultatet om kommunen följt den kommunala redovisningslagen.

4.5. Avsättning för täckande av deponi

En ursprunglig avsättning om 4 mnkr gjordes år 2009 för att möta framtida kostnader för de avslutade deponierna Rinnela och Stripplekärr. Avsättningen avser provtagning och analys samt omhändertagande av lakvatten. Posten har sedan dess löpande omvärderats utifrån nya bedömningar och ianspråktagande, och per balansdagen 2020 uppgick avsättningen till 4,7

mnkr. Beaktat postens osäkerhet rekommenderade vi kommunen i samband med föregående årsbokslut att ta in extern expertis vid 2021 års värdering, vilket kommunen även har gjort. Denna värdering har inneburit en ökad avsättning om 14,8 mnkr, vilket redovisas som jämförelsestörande i 2021 års resultaträkning. Per sista december 2021 uppgår kommunens avsättning till 19,3 mnkr. Vi har tagit del av det externa utlåtandet och det är vår bedömning att nuvarande avsättning i allt väsentligt synes rimlig.

Givet komplexiteten i bedömningen av posten rekommenderar vi kommunen fortsättningsvis att regelbundet utvärdera avsättningens rimlighet.

4.6. Klassificering av leasingkontrakt

En fråga som har aktualiserats den senaste tiden är den om klassificering av leasingkontrakt som operationella/finansiella. Kommunens policy är att klassificera leasingavtal till ett betydande värde vars avtalstid överstiger tre år som finansiella leasingavtal. Övriga leasingavtal är klassificerade som operationella. Man har även gjort bedömningen att samtliga fastighetsleasingavtal är att klassa som operationella, då risker och fördelar med ägandet i allt väsentligt inte anses övergå till kommunen.

Vi rekommenderade föregående år kommunen att under 2021 göra en full genomlysning av sina leasingavtal, för att säkerställa att klassificering skett enligt ovan principer och god redovisningssed. Vi kan i årets granskning konstatera att genomlysning skett med avseende på samtliga leasingavtal förutom fastighetsavtalen under året, och att denna genomlysning inte identifierat några avvikelser mot gällande regelverk. I ett nästa steg avser kommunen att även gå igenom sina fastighetsavtal.

Göteborg den 15 mars 2022

Hans Gavin
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Filip Byegård
Revisor
Ernst & Young AB